GAZETA KRAKOWSKA

Nro 58.

Z KRAKOWA DNIA 20. LIPCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 18 Lipca.

Dnia 17 bieżącego miesiąca i roku, o godzinie 11tey po mszy żałobney w kościele górnym Sgo Krzyża, ciało ś. p. Xcia Józefa Poniatowskiego, Wodza Naczelnego woysk Polskich, wyprowadzone będzie z wiadomością Rządową z tegoż kościoła, iako z mieysca tymczasowego swego pobytu. Grób przez Stanisława Augusta Króla Polskiego, iego Stryia, w wolnem mieście Krakowie przygotowany, przeznaczonym iest na wieczny szanownym tym zwłokom spoczynek. Prowadzone będą na mieysce swego przeznaczenia gościńcem pocztowym z Warszawy aż do Krakowa.

Szlachetne uczucia Współrodaków naszych, są dostateczną rękoymiią godney tak poważnego acz smutnego obrzędu w dniu wspomnionym świetności, o którym miałem sobie za powinność Prześwietną Publiczność uwiadomić.

Linowski, S. K. P.
Exekutor ostatniey woli ś. p. Xcia.

Dyrekcyia Jeneralna Loteryy Kraiowych Królestwa Polskiego.

W dalszym ciągu obwieszczenia o agituiącem się ciągnieniu Loteryi na Maiętność Tyszówce w dniu 7 m. i r. b. do Gazet podanego, uwiadomia niniéyszem, iż w dniu 8 b. m. odciągnięto 800 Numerów, z których poniżey wyrażone wygrały, iako to: — Nra 22,839 — 83,285 — 56,100 — 6,211 — 60,370 — 67,758 — 49,050 — 10,948 po czer. zł. 5.

W dniu 9 b. m. odciągnięto 800 Numerów, z tych wygrały Nra 17,889 — 83,537 — 43,347 — 80,967 — 12,377 — 10,712 — 80,032 — 74,155 — 64,965 — 82,081 — 36,753 — 63,002 — 11,249 — 41,554 — 999 — 54,073 po cz. zł. 5, a Nra 1081 — 31,321 po czer. zł. 10.

W dniu dzisieyszym z rana i po południu odciągnięto 1600 Numerów, z tych wygrały Nra 61,236 — 46,851 — 43,133 — 36,204 — 67,450 — 74,635 — 2,309 — 17,086 — 78,412 — 71,228 — 84,672 — 41,576 — 7,837 — 77,323 — 13,316 — 60,604 — 41,961 — 31,784 — 63,604 — 77,804 po czer. zł. 5. Nro 29,374 czer. zł. 15. Nro 61,030 czer. zł. 75.

Dalszel ciągnienie niniéyszey Loteryi do dnia następnego na godzinę 9tą rano odłożone zostało, i odtąd takowe z przyczyny ukończonego na dniu wczorayszym ciągnienia 3tey Klassy 11tey Loteryi codzien-

nie tak z rana, iako też po południu, święta wyiąwszy, kontynuować się będzie.

W Warszawie d. 10 Lipca 1817.

Rochanowski.

Straszak, S. J. D.

Z Rygi d. 14 *Czerwca d. k.*

Zawczoray wieczorem, około godziny 8mey w pośród gramu dział, przybyli tu Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xże Mikołay z Nayiaśnieyszą Oblubienicą swą, Królewną Jeymością Pruską Karoliną, i Xiążęciem Jegomością Pruskim Wilhelmem; dziś około gadziny 9tey z rana, w dalszą udali się podróż do Peterzburga.

Z Peterzburga d. 15 *Czerwca d. k.*

Gazeta Senacka ogłosiła następne Ukazy J. C. Mości do Rządzącego Senatu:

— *Dnia* 10 *Maia* — Chcąc dla handlu poddanych Naszych a Azyatami większą nadać rozciągłość, i postrzegaiąc, że do tego szczególniey przyłożyć się może ustanowienie przewozu (tranzytu) sukien Pruskich do Azyi, których Azyaci bardzo szukaią, rozkazuiemy:

1. Każdemu z Rossyyskich poddanych, maiącemu prawo handlu zagranicznego, pozwolić zapisywać z Pruss dla wysłania do Azyi sukna, znaiome pod nazwiskami: trzydziestowego, benkowego, kornowego i masłowego, takoż Międzyrzeckiego, tudzież nazywane, tróygłówemi i pięciogłowemi, nie wyymuiąc z liczby tych nazwisk i sukna czarnego.

(*Dalsze artykuły tego Ukazu od 3go do 10 zawierzią urządzenia, o opłacie cła, Komorach, i składaniu świadectw, artykuł zaś 11sty i ostatni tak brzmi:*)

11. Dla zaradzenia nadużyciom, iżby pozwolone przez ninieyszy Nasz Ukaz dla przewozu sukna Pruskie wyżey pomienionych nazwisk, z pozwoleniem w liczbie ich czarnego koloru, wprowadzane pod pozorem przeznaczanych dla [illegible] woza, nie zostawały w Państwie Naszem na potrzebę wewnętrzną, gdzieby się takowe bez celnych stęplów okazały, konfiskować, chociażby dowiedziono było, iż za upłynieniem terminu na wywoz do Azyi, opłacone od nich zostało cło podług taryffy.

— *Teyże daty.* — Będący teraz w Połądze przykomorek (zastawa) zamienić w komorę, podług etatu dla dalszych Europeyskich komór potwierdzonego; dozwolić przez nią z Pruss prowadzić wszystkie towary, które podług taryffy 1816 roku pozwolone są na dalszych Europeyskich komorach lądowych.

Treść dalszych Ukazów:

— *Dnia* 2 *Kwietnia.* — Cesarz Jmć potwierdził opinią Rady Państwa, przyznaiąc na podanie Rządzącego Senatu, doświadczoność szlachecką dla Andrzeia Poznańskiego, feldfebla pułku Wihmanstrandzkiego pieszego, który o rodowitości swoiey złożył świadectwo Marszałka Guberni Wileńskiey, Roppa, i za chwalebną służbę od roku 1794, wolą Naywyższą na stopień officera wyniesiony został.

— D. 7. Maia. — Cesarz Jegomość uznał: kupca Sparrona Vice-Konsulem Stanów Amerykańskich w Kronsztadzie, a Keinica konsulem Angielskim w Kurlandyi.

— D. 15 Maia. — Miasto Taganrog w herbie swym miało cyfrę Cesarza Piotra I. i rok swoiego założenia z godlami, do handlu i obfitości stosowanemi, późniey, na podania Rządu Gubernialnego, potwierdzone zostały herby dla wszystkich miast Guberaii Ekaterynosławskiey, w liczbie

których i dla miasta Taganrogu. Nowy ten herb nie miał ani cyfry Cesarza Piotra I. ani roku założenia ani rzeczonych godłów. Teraz, na przedstawienie Naczelnika tego miasta, stosownie do zdania Komitetu Ministrów, przywraca się herb dawnieyszy.

— D. 15 Maia — Cesarz Jegomość, przez Jenerała artylleryi Hrabiego Arakczeiawe, rozkazał Komitetowi Ministrów, iżby w opisach służby urzędników cywilnych nie wyrażano, że byli przedstawiani do nagrody orderów; lecz, żeby zapisywano tylko rzeczywiście udzielone nagrody.

— D. 16 Maia — Na przełożenie woli Jego Cesarskiey Mości przez Ministra Sprawiedliwości, iżby: 1) odtąd do nagrod niepodawać urzędników, zostaiących pod sądem; 2) o tych urzędnikach, którym po wysłużeniu lat, nagroda rangami zależy od Rządzącego Senatu, maią Ministrowie przedstawiać do Senatu.

— D. 17 Maia — Cesarz Jegomość na prożbę deputowanych miasta Narwy, rozkazał policyią tego miasta oddać pod zawiadywanie tamecznego Magistratu po dawnemu, na teyże osnowie, iak była do r. 1811, a następnie i tytuł Policmaystra skasować.

— D. 28 Maia — Minister Sprawiedliwości przełożył Rządzącemu Senatowi, iż otrzymał Ukaz Jego Cesarskiey Mości, ażeby, z przyczyny wielkiey liczby spraw w 6m Depart: Rządzącego Senatu, dla pośpiechu w ich odbywaniu, pomieniony departament rozdzielić po dawnemu na dwie części, na drugą część wydawać po 11,795 rubli co rok, i na Oberprokuratora w teyże części przeznaczyć, dawniey ten urząd sprawuiącego, rzeczywistego Radcę Stanu Zasieckiego.

Manifest J. C. Mości o ustanowieniu Banku handlowego Państwa.

Z Bożey Łaski

MY ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski &c. &c. &c.

Chcąc podać kupiectwu dogodnieysze środki do ułatwienia i rozszerzenia obrotów handlowych, uznaliśmy za dobrą, na mieyscu będących teraz Kantorów rozrachunkowych, których działanie dla małości ich kapitałów i różnych niedoskonałości w ich urządzeniu dostrzeżonych, nie przynoszą dla handlu oczywistego użytku ustanowić Bank handlowy Państwa. Na skutek czego poleciliśmy Ministrowi skarbu podać do rozwagi Rady Państwa proiekta wszystkich potrzebnych w tey rzeczy urządzeń. Teraz rozważywszy zdanie Rady Państwa, stanowiemy co następuie:

I. Do rozrządzenia Banku handlowego oddaie się trzydzieści millionów rubli skarbowego kapitału. Kapitał ten składa się: 1) Z summ będących teraz w obrocie w Kantorach rozrachunkowych; 2) Z przyłączaney do nich corocznie z 25cioletniey expedycyi summy do 4ch millionów rubli 3) Z procentów, które z obrotu tych summ będą pobierane, dopóki kapitał nie urośnie do 30tu millionów.

II. Do Banku handlowego pozwala się przyymować lokacyie: 1) dla obrotu z procentów na teyże osnowie, iak się wnoszą do Banku pożyczkowego; 2) Dla chowania i dla transfertu, czyli przenosu wniesionych przez szczególne osoby kapitałów

la)

w księgach bankowych od iedney osoby dla drugiey.

III. Bank handlowy czyni pożyczki na towary Rossyyskie, na osnowie ustawy Kantorów rozrachunkowych, i bierze wexle z pobieraniem w zdarzeniu tem procentów, stosownie do ruchu handlowych obrotów, maiąc w przedmiocie zniżenie ich liczby, a nie pomnożenie przyrostu banku.

IV. Połowa Dyrektorów banku naznacza się z Urzędników, a druga wybiera się przez zgromadzenie handlowe z Kupców, maiących dostateczną wiadomość o stanie i obrotach handlu, iżby tem więcey radami swemi mogli pomagać w osiągnieniu celu tego ustanowienia.

V. Bank handlowy ma bydź utworzony od 1 Stycznia roku następuiącego, tymczasem Peterzburskie Kantory rozrachunkowe, wexlowy i towarowy będą aż do tego czasu odbywać swe działania; dalsze zaś Kantory, w innych miastach będące, zatrzymawszy ie, maią się zatrudnić ukończeniem swych rachunków do pomienionego czasu. Jeżeli podług mieyscowych uwag, wypadnie potrzeba na mieyscu ich ustanowić w niektórych miastach Kantory Banku handlowego, względem tego maią bydź uczynione w swoim czasie należyte rozrządzenia.

VI. Wydaiąc przytem potwierdzoną przez Nas ustawę banku handlowego, przyymuiemy go pod Naszę opiekę i zaręczamy Cesarskiem Naszem słowem za całość kapitałów, które iemu powierzone będą przez osoby prywatne, i ze nietykalność każdego praw do nich.

Z otwarciem Banku handlowego nie zaniechamy zasilić sposobów banku pożyczkowego i urządzić ie na prawidłach przeznaczeniu swoiemu właściwych, iżby łącznem działaniem dwóch tych ustanowień ku wsparciu kredytu prywatnego, przykładać się do rozszerzenia rolnictwa, przemysłu, handlu i powszechnego dobra ulubioney dla serca Naszego oyczyzny, w pomyślności którey zakładamy nagrodę Naszych trudów, Naszey sławy. — W Peterzburgu d. 7 Maia 1817 r.

Na autentyku własną Jego Cesarskiey Mości ręką podpisano tak: *Alexander.*

Kontrasygnował: Prezydent Rady Państwa. *Xżę Piotr Łopuchin.*

Z Londynu d. 4 Lipca.

Xiężna Karolina Koburgska powróciła z Małżonkiem swoim do Claremont. — Królewicz Xżę Klarencyi ciągle iest jeszcze słaby. — Hr. Harrowby i przeznaczony na nowego posła do Szwecyi Hr. Strangford, mieli prywatne audyencyie u Xcia Rejenta.

Mamy tu parę set Badeńczykow, którzy przenieść się chcieli do Kanady, ale w tak wielkiey zostaią nędzy iż po ulicach żebrzą. Sprzedali oni na podroż wszystkie swoie rzeczy, i ostatek pieniędzy dali w Amsterdamie szyprowi, który miał ich do Kwebeku zawieść. Lecz ten uciekłszy z pieniądzmi, zostawił ich w Amsterdamie, którym nie pozostał inny sposob, iak wsiąść potaiemnie na okręt i kazać się z Tamizy pod Londynem wysadzić. Kompaniia wschodnio - indyyska zlitowała się nad niemi i pozwoliła im na nocleg ieden z swoich składow. Lord Liwerpool dał dla 100 statek, który ich bezpłatnie do Kanady zawiezie, a dla reszty zbierane są składki.

Niedawno zdarzyły się tu znowu dwa

nieszczęścia z parowemi statkami, które spaliły się przez popękanie kociołkow. Na iednym nie było ieszcze procz maytkow, z których 3 skaleczonych zostało, nikogo z podrożnych, ale na drugim znaydowali się iuż podróżni, którzy przecież wyratowanemi zostali. W Ameryce zaszły podobneż nieszczęścia, przyczem wiele ludzi utraciło życie.

Bil zawieszaiący do 1. Marca 1818 prawo *Habeas Corpus* otrzymał iuż zatwierdzenie Królewskie. Na posiedzeniu izby niższey d. 30 Czerwca P. Ponsonby mowiący za Irlandyią, został na ięzyk zarażony, z którey okoliczności zaraz zakończyło się posiedzenie. Lepiey iuż P. Ponsonby, a przynaymniey odzyskał mowę.

Podług pism Francuzkich chce W. Sułtan za pewną opłatą otworzyć dla okrętow wszystkich kraiow żeglugę przez Dardanelle i Bosfor.

Taka tu teraz iest obfitość pieniędzy, iż można ich pożyczyć na pół szwarta od sta.

Pisma tuteysze zawieraią doniesienia z Buenos-Ayres do 15 Kwietnia. Czyniono tam sobie nadzieię, iż zdobycie prowincyi Chili przyłoży się wiele do opanowania przez woyska rokoszańskie Peru, ponieważ ten kray pobierał po większey części zboże z Chili. Nowy rząd w Chili zaczął swoie urzędowanie od oddalenia Biskupa i Xięży, którzy naywięcey wpływali do dotychczasowego tam Królewskiego rządu. Municypalność miasta St. Jago ofiarowała Jenerałowi S. Martin nim Chili opuścił 20,000 dolarow w podarunku, ale ich nie przyiął. Gdy tenże Jenerał zbliżał się do Buenos-Ayres i dowiedział się, że czynią tam przygotowania na przyięcie go uroczyście, udał się przebrany pobocznemi ulicami do miasta. Poymanego Gubernatora Chili zostawił w bezpiecznem mieyscu za górami Andes, chociaż był pewny, iż ten gdyby on się był dostał w ręce Hiszpańskie, kazałby go był rozstrzelać. — Buenos-Ayres cieszy się naywiększą spokoynością, i niema żadnych związkow z rokoszanami Pernambuko. — Jenerał Artigas zamyka ciągle Montevideo i odcina dowoz żywności Portugalczykom.

Z Brazylii donoszą pod d. 10 Kwietnia, iż w Rio Janeiro panuie zupełna spokoyność. Woyska Portugalskie powracaiące z Montewideo i Maldonadeo użyte bydź maią, ieśli tego będzie potrzeba, przeciw Pernambuko. D. 3 Kwietnia odpłynęły ieszcze z tego miasta 3 fregaty dla zamknięcia portu Pernambuko.

Z Paryża d. 30 Czerwca.

Xże Orleanu rozkazał pozwać właściciela Theatre Français, i chce się znim ugodzić względem iego kupna w roku 1793 zaszłego. W pozwie wyrażenem iest: "Nie tayne J. Królewicowskiey Mci, iż wszystkie przez rząd poczynione sprzedarze szanować należy, iże akt konstytucyyny i ustawa d. 5 Grudnia 1814 one zatwierdzaią; ale niemniey wiadome mu są iego prawa, i musi protestować się przeciw sprzedarzy, która rzekomo przez pełnomocnika iego Oyca nastąpiła, który niemiał żadnego prawa do sprzedawania maiętności do Xiążecego apanażu należącey.,,

Kompaniia Szwaycarów w gwardyi Królewskiey iest teraz inaczey urządzona; nazywa się zwyczayną gwardyią pieszą i

doprowadzoną bydź ma do 264 ludzi.

Mówią, iż z Ministerium skarbowego dla oszczędności wiele osób oddalonych zostanie.

Ambassader nasz przy Dworze Peterzburskim Hr. Noailles, ma bydź odwołany.

Dziewietnaste letni krawiec i fryzier, który porzuciwszy igłę i grzebień, nie mógł się w swoim republikanismie umiarkować, i w Sauvetat-de Severes 3ch kolorową chorągiew wywiesił, został na wyprowadzenie z kraiu skazany.

Król spodziewany iest z St. Cloud d. Lipca w Tuilleries, i obchodzić będzie d. 8 (dzien swoiego powrotu do Paryża po bitwie pod Waterloo) ćwiczeniem narodowey gwardyi Paryzkiey.

Mamy tu wiadomość, że N. Król Pruski około 15 Sierpnia między St. Aubin i Ligny odprawi popis z korpusem Pruskiem stoiącem we Francyi.

Szczątki zwłok Ludwika VII. przewiezione zostaną d. 1 Lipca z Barbeaux pod Melun do kościoła S. Dyonizego.

Xże Talleyrand przeiechał d. 22 b. m. przez Bordeaux do wod w Barrege.

Ostatnie zaburzenia w okolicach Lyonu nie pochodziły iedynie z drogości zboża, ale miały prócz tego polityczne cele; widzieć się bowiem dały w wielu mieyscach 3ch kolorowe chorągwie i kokardy. —— Z ogłoszonego w Monitorze rozkazu dziennego okazuie się, iż w tych dniach zaszły w tuteyszych kawiarniach dosyć mocne zaburzenia; lecz gazety nie o nich nie wspominaią. — W Lyonie pozabierano wszelką broń obywatelom.

W necy d. 25 b. m. powracaiący z Wiednia z dyplomatycznego poselstwa przez Paryż do Londynu Anglicy Lord Clanvilliam i Kapitan Gordon zostali niedaleko Commercy od 7 rabusiów napadnionemi i z wszystkich rzeczy, iako to pieniędzy, kleynotów, papierów, i t. d. ogołoconemi.

Rozsiewane zagranicą o Hiszpanii wiadomości są powiększey części nieprawdziwe. Spokoyność wewnętrzną nie iest nigdzie istotnie naruszoną; snuiące się pomiędzy górami kupy i niechętni rządowi nie są w stanie naruszyć spokoyności królestwa; odkryte dotąd w różnych mieyscach spiski, były tylko cząstkowe, nie maiące żadnego związkowego planu. Katalonii, w którey uknowany był ostatni spisek, iest zupełnie spokoyną. Sądzą powszechnie, iż Lascy otrzyma przebaczenie, co dobry sprawi skutek. — Dla szczęścia Hiszpanii życzyćby należało, aby Minister Pizzaro dopiął swoich myśli i przezwyciężył wszelki opór. Chwalą bardzo iego umiarkowanie i zamysł poiednania w Hiszpanii politycznych partyy. — Z Portugalii niemamy żadnych dokładnych wiadomości o naynowszych tam zdarzeniach; wszystko tam trzymane iest w tajemniey, i przeznaczone zagranicę prywatne listy są otwierane. Zdaie się iednak, iż spisek tamteyszy daleko był ważnieyszy, niżeli odkryte dotąd w Hiszpanii.

Z Włoch d. 27 Czerwca.

Ces. Austryiacki Poseł, Xże Kaunitz, przybywszy d. 16 b. m. do Rzymu, miał d. 18 u Oyca S. w Kastel Gandolfo audyencyią, podczas którey złożył mu list wierzytelny. — Kardynał Severoli, były Nuncyusz Papiezki przy Dworze Wiedenskim, przeiechał d. 25 przez Modenę powracaiąc do Rzymu. Królowa Sardyńska przybyła d. 24 do Modeny, gdzie

bawić ma aż do rozwiązania swey corki Xiężny Modeńskiey. — Poseł Portugalski przy Dworze Rzymskim, Hr. Funchal, i pełnomocny Minister Portugalski tamże, Komander Pinto, powrócili tam d. 18 z Pisy, gdzie udali się byli na powitanie Arcy Xiężny Leopoldyny. — Od kilku dni zaczęna się zdrowie Oyca S. polepszać; przez kilka dni nie opuszczał wcale łożka, co przypisuią stłuczeniu się przez upadnienie. W przypadku iego śmierci prywatne listy z Rzymu przeznaczaią na iego następcę Kardynałow Vidoni, Consalvi i Fescha.

Xiądz Hayes, który poważył się przed niejakiem czasem bardzo niedorzeczne listy przeciw Papieżowi, a szczegolniey przeciw Kardynałowi sekretarzowi stanu Consalvi w pismach Angielskich ogłaszać, uznany teraz został za człowieka pomieszanych zmysłow i w domu szalonych iest zamknięty.

W Ferarze otworzone zostało z wielką uroczystością nowe kollegium Jezuickie.

W mieście Parga i okolicy (na brzegu na przeciw Siedmu Jońskich wysp leżących) panuie wielka niespokoyność i zaburzenie, iak tylko rozeszła się wiadomość, że Anglicy maią to miasto oddać Baszy Janiny, nayokrutnieyszemu iego nieprzyiacielowi. — Na nieurodzaynych skałach w Malcie wybuchnąć także miały zaburzenia, rownie iak w Korfu.

Podług prywatnych doniesień z Turynu zdarzyło się tam ziawienie, podobne do cudu, iakiego przed kilku tysiącami lat doznał na puszczy lud Izraelski. Od kilku dni okryte iest liście drzew w wielu okolicach Piemontu gumiastą i słodką materyią, która podobna iest do Manny. Co rano wyłażą dzieci na drzewa i zbieraią tę zesłaną z Nieba materyią, która zarowno iest do iedzenia przyiemną, iak pożywną.

z Bruxelli d. 2 Lipca.

W Amsterdamie były także z powodu drogości zboża d. 23 Czerwca zaburzenia; lecz zawinelo tam potem z morza Baltyckiego 170 okrętow z żytem. — Z warsztatu Amsterdamskiego spuszczony zostanie d. 14 b. m. nowy liniiowy okręt Hollandyi. Owdowiała Xiężna Oranii odiechała ztąd do Hagi.

Pogłoska jakoby 10,000 woyska Angielskiego miało z Francyi do Anglii powrocić, iest urzędownie odwołana. Xże Wellington oczekiwany iest na 10 b. m. w główney swoiey kwaterze.

Pisma Hollenderskie ogłosiły dwa listy z Ryswyk pod Batawiią; pierwszy pod d. 16 Grudnia 1816, drugi pod d. 6 Stycznia 1817, które zawieraią w treści co następuie: — Brzegi Jawy napadane są ustawicznie od rozboynikow morskich, którzy rabuią i ludzi zabiiaią. Na początku Grudnia oddana nam przez Anglikow została za Cochin obfituiąca w cynę wyspa Banka, a późniey obięliśmy Banjermassing na wyspie Borneo. Kilka set złoczyńcow wygnanych do Banjermassing ułożyli plan do opanowania Batawii; wsiedli w tym zamiarze na kilkanaście statkow, i dwiema z nich za pomocą rozboynikow morskich, udało się wysadzić na ląd 6 do 700 ludzi, którzy przedrzeć się chcieli przez góry do Banam, oswobodzić tamteyszych wygnańcow i zmocniwszy się tym sposobem, poyść do Batawii. Pod Jndromays, o kilka mil powyżey Buitenzorg, zatrzymanemi na chwilę zostać przez oddział woysk Europeyskich;

nadaremnie posełano do nich wysłańców chcąc ich do posłuszeństwa nakłonić lub przynaymniey poty zatrzymać, poki większa nie nadeydzie siła. Uderzyli na Europeyczyków, którzy walczyli gdyby lwy, ale nakoniec musieli przemagaiącey liczbie ustąpić, i cofnęli się w głąb gór. Wieczorem nadeszły przecież osady z Samarang, Batawii, dieco kondicy, gwardyia rezydenta Preangerskiey rejencyi i 2. Niderlandskie działa. Postanowiono tey iesczcze nocy uderzyć na buntowników; napadniono na nich niespodziewanie; zabito 100, resztę poymano, których do Molukken, po odebraniu tego mieysca, zaprowadzić maią. Z naszey strony poległo 10 Europeyczykow i kilkunastu iest ranionych.

Z Amsterdamu d. 5 Lipca.

Korsarze rokoszanow południowey Ameryki pokazuią się iuż, podług morskiey naszey gazety, nawet na morzu północnem. Oświadczyć oni mieli, iż zabierać będą okręty wszystkich kraiow, które nie posiadaią woiennych okrętow do zasłonienia swey bandery, a zatem oprocz Hamburskich, Bremeńskich, Rostockich, i Pruskie.

Wiceadm. Van de Capellen, który przedziwnie utrzymał chwałę Niderlandskiey bandery pod Algierem, przybył d. 27 Czerwca na liniiowym okręcie Orania do Flesingi, zdawszy d. 5 Czerwca w Gibraltarze dowodztwo nad flotą naszą na śródziemnem morzu Wiceadm. Van Braam.

Od brzegow Menu d. 5 Lipca.

Z Wiednia piszą, że Ces. Austryiacka fregata Austrya zarzuciła iesczcze d. 12 Maia w Gibraltarze kotwice i oczekiwała na wiatr wschodni dla udania się na Ocean Atlantycki. Konsul Austryiacki P. Narini, wystarał się dla niey o sternika, który zna dokładnie brzegi Brazyliyskie.

Minister spraw wewnętrznych W. Xcia Badeńskiego ciągle układa się w Bazylei o granice z Kommissarzami Francuzkiemi.

Ultrafoialiści cieszyli się w Paryżu znowu, że Ministrowie policyi i spraw wewnętrznych złożą swoie urzędy; lecz nie zprawdziła się ich nadzieia.

Pałnomocnik nabywców dóbr narodowych w Elektorstwie Heskiem podał seymowi Niemieckiemu mocne przełożenie o przywrocenie ich do własności. Jenerał Allix podał sey mowi podobneż przełożenie.

W królestwie Wirtemberskiem panuie zupełna spokoyność; gwałtowne środki o których tyle mowiono, składaią się z niektórych mądrych i potrzebnych urządzeń. Lud zdaie się z słusznem zaufaniem oczekiwać od rządu przyobiecanych swobod.

U bogatego kupca w Worms znaleziono na składzie 10,000 Malterow pszenicy; rząd W. Xięstwa Darmstadtskiego za karę ukrywania tak znaczney ilości zboża wczasie powszechney nędzy, nie dozwolił mu iey sprzedać aż po ukończonych żniwach.

Z Spiry piszą pod d. 25 Czerwca: „Wszystko w okolicach naszych przybiera nową postać: wielki, prawdziwy czyli zmyślony niedostatek zaczena ustawać; rozpoczęły się żniwa; ozimina iuż pożęta i cena zboża spadła iuż przeszło o połowę. „

W kraiu Nassauskim maią bydź w krótce stany zwołane.

Królewicz Następca tronu Bawarskiego z swoią Małżonką przybyli na letnie mieszkanie do Aszaffenburga. Dla uczczenia ich przybycia tamteysze towarzystwo dobroczynności rozdało pomiędzy ubogich 800 porcyy zupy bezpłatnie.

DODATEK DO №ru 58. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 20 LIPCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 15 Lipca.

Dyrekcyia Jeneralna Loteryy Kraiowych Królestwa Polskiego.

W dalszym ciągu obwieszczenia o agituiącem się ciągnieniu Loteryi na Maiętność Tyszowce, w dniu 10 b. m. do Gazet podanego uwiadomia ninieyszem, iż w dniu 11 b. m. z rana i po południu odciągnięto 1600 Numerów, z których niżey wyrażone wygrały, iako to: — Nra 31,754 — 61,798 — 52,729 — 42,207 — 72,048 — 28 559 — 69,486 — 76,203 — 25,098 — 28,075 63,303 — 3 307 po czer. zł. 5. Ner 8,376 cz. zł. 15.

W dniu 12 b. m. rano i po południu odciągnięto 1600 Numerów, z tych wygrały Nra 52,875 — 20,975 — 56,718 — 63,269 — 65,827 — 46,643 — 11,069 — 40,983 — 66,935 — 70,086 — 45,590 — 24,254 — 12,206 — 39,910 po cz. zł. 5 Ner 76,110 cz. zł. 20.

W dniu dzisieyszym z rana odciągnięto 1800 Numerów, z tych wygrały Nra 52,365 — 11,571 — 63,335 — 12,881 — 48,775 17,854 — 13,042 — 31,691 po cz. zł. 5, a Ner 67,307 cz. zł. 20.

Dalsze ciągnienie ninieyszey Loteryi dla przypadaiącego w dniu dzisieyszym ciągnienia Loteryi Liczbowey do dnia następnego na godzinę 9tą rano odłożone zostało.

W Warszawie d. 14 Lipca 1817.

Kochanowski.

Straszak, S. *J. D.*

Od brzegów niższey Elby d. 5 Lipca.

Z powodu rocznicy drugiego wniyścia woysk sprzymierzonych do Paryża d. 4 b. m. dał Król. Pruski Poseł w Hamburgu, Hr. Grotte, dla tamteyszych członków klubu Blüchera wielką ucztę.

Bank Sztokolmski spłacił zupełnie zagraniczny swoy dług, przez co pozostanie w kraiu corocznie 600,000 tal. które za prowizyią zagranicę wychodziły.

W Norwegii większy teraz panuie niedostatek żywności, niżeli w zimie. — Należące do Króla Duńskiego prywatne hrabstwo Laurwig w Norwegii kupił z Bordeaux P. Sölberg za 185,000 species talarow srebrnych. Hrabstwo to liczy 11,000 dusz.

W Jutlandyi w okolicy Aalborg wy-

lew wody naczynił wielkie szkody. Przez wielkie uliwy wystąpiła woda z odnogi morskiey; zalała wszystkie pobliskie łąki i pola, i znaczne stada owiec zatopiła.

TEATR w KRAKOWIE.

XIII. *Sąd Salomona, Drama z Francuzkiego P. Caignier tłómaczona w 3 Aktach, i Asmodeuszek Komedyia w iednym Akcie. Grane d.* 13 *Lipca* 1817.

Niestety! spodziewaliśmy się w tym dniu uyrzeć napełnione loże i Parter mnostwem ciekawych widzów; ateli mało ich zwabił ten Sąd wspaniały, przed który należałoby oskarżyć mniey coraz względną na usiłowania Artystów naszą Publiczność.... Lecz kara nigdy przestępnego nieminie. Przyidzie czas, że ci co dzisiay nieraczą zwiedzać śrzednem przynaymniey mogącego się nazwać widowiska, na ukaranie swoie, dadzą się znowu kiedyś ułudzic, iakiey nędzney Joannie z Zebrzydowskich, w którey zamiast, Włodka, Rudkiewicza, Kochanowskiego, wystąpi iaki piiany Kanut; a zamiast Panien: Baur, Siennickiey, i Parys, iaka Panna Niezgrabialska pod imieniem Skromnickiey...

Niepotrzebuiemy zaymować się rozbiorem Sądu Salomona. Tyle tu iest piękności, żebyśmy daremnie usiłowali kłaść z niemi wady na szalę. Dzieło to zasługuie bydź na wierz gładki przelanem. Mamy nadzieię, że znaydzie się z czasem miłośnik, który ią współziomkom uiści. Niemożna żądać trafnieyszego prowadzenia intrygi, wyiąwszy iedno zawczesne poznanie się kochanków. Należałoby do końca zostawić w niepewności, Eliatala, że to iest ta sama Sena, którą on kochał; wrażenie stałoby się pięknieyszem. Gra Aktorów odpowiedziała zaletom sztuki. Pan Włodek wymawiaiąc: „To iest prawdziwa matka.„ zachwycił widzów; znać, że czuł ważność tey piękney sytuacyi. Panna Siennicka utwierdziła nas w naszem zdaniu o talencie swoim do rol podstępnych rywalek. Równie iak w wystawieniu Puszczy pod Hermansztad zachowała tu wszędzie właściwy sobie nadany charakter.

W Komedyi Asmodeuszek, Panna Parys była prawdziwym Asmodeuszkiem, bo tak dobrze widzów grą swoią potrafiła ułudzić, iak i łakomców na drzewie iabłkowem zaczarować. — Pan Worowski wynagrodził Publiczność za wszystkie czasy w roli Grypsa. Pan Podgrabiński grał tu rolą Buffona w innym w całe rodzaiu od tych w iakich był dotąd widziany, co mu tem większą niesie zaletę, że ią umiał tak trafnie oddać. Można mu ieszcze i tę przyznać pochwałę, że gra bez żadney przysady.

XIV. *Zamki na Lodzie, Komedyia w 4 Aktach z Francuzkiego na Polski ięzyk wierszem przerobiona; grano d.* 15 *Lipca* 1817.

Antrepryza w spodziewaniu, że ściągnie licznych miłośników na dzisieysze przyiemne widowiska, stawiała sama Zamki na Lodzie. Nie jeden wolał dziś w domu o Tyszowcach lub Więcławicach marzyć, zakładać w nich nowe gorzelnie parowe, stada, ogrody, machiny różne gospodarskie, niż iśdź na Teatr i przeyrzeć się w Astolfie...

Przelanie tey sztuki na wiersz Polski znayduiemy dosyć szczęśliwem; znacznie iednak w niektórych mieyscach zaniedbanem. Wiele rymów trąci zbyteczną tożsamością, któreby należało odmienić; inaczey będzie to zawsze ładne dziecię, lecz cokolwiek niewczesne.

Wystawienie paszło dosyć szczęśliwie. Pan Worowski umiał tu odnieść nad swoią cierpką wymową, ledwie niezupełne zwycięztwo. Sama tylko Wanda trochę zanadto była wymuszoną.

W.

Odpowiedź na krytyczne Uwagi Pana C.... o recenzyach teatru w zaprzeszłey gazecie umieszczone w Krakowie dnia 13 *Lipca* 1817.

„Oto proszę cię day mi pokóy; ia niemyślę się bronić; Strzela bez prochu; sam niewie co chce, zrozumieć go niemożna.... i wiele tem podobnych słów bałamutnych nawychodziło z ust Pana W. kiedy przyniosłszy mu rzeczoną gazetę, chciałem na nim wymódz kilka przynaymniey słów,

odpowiednich na pismo obszerne Pana C.,

" Nie widziałem ieszcze w dziwaczniey-szem położeniu człowieka, wiakiem on się znaydowel, słuchaiąc czytania mego. Przeciągał się, poziewał, iuż drzymiąc nareszcie powyższe wyrazy przebąknął, a naostatek usnął, i chrapał iak za dobrych czasów. Śpij że marudo przeklęta, rzekłem wgniewie, marz sobie tam o swych wybornych sztukach, iakie chcesz mieć grywane, kiedy Pan C.... tak mało ich w Polskim ięzyku, znalazł. — "Jakto?... krzyknął, przebudzony na te ostatnie słowa, czy to mogł twierdzić.... W istocie, odpowiedziałem. — "Co tego, to mu nie daruię, zemszczę się; przysięgam że się zemszczę nakażdey literze..... W tem przetarł oczy, i kazał mi pisać co następuie:

" Nieszczęściem to iest, kiedy kto porwie za pióro.... (rozumiałem że tu całą garścią rzuci obelżywych pocisków na Pana C; lecz poziewnąwszy to tylko z uśmiechem dodał) i sam niewie co pisze..... Ogromną uwagę iego na wstępie do połowy pisma zasięgaiącą odsela się do redakcyi gazety. Chce on mieć wcześniey umieszczane recenzyie, dla możności..... wykonania, przypomnienia, rozważenia, rozpoznania, i osądzenia.., (Tu mi W. nanowo zasnął, tak żem się go ledwie dobudził) niech teraz redakcyia połyka te niestrawne pigułki, ... bo my i tey tylko wtrzech słowach prosiliśmy, a Pan C..... w czterdziestu siedmiu wierszach bitym drukiem, ledwie umieścił to samo życzenie....

" Przebaczmy niesprawiedliwe zarzuty Pannie Baur o złą grę, nam o stronnictwo uczynione, iakoby ta aktorka niezasłużyła naszych pochwał, przez uniesienia się zbyteczne (niewiemy czy na palcach, iak robi Pana Sienuicka, czy w rozpaczy i żalu, czy też naostatek w radości, bo tego Pan C.... zapewne nieuważał) w roli Prezydentowey.

" Jeśli chodzi, iak się domyślać trzeba, o przesadzenie w rozpaczy i żalu; niech nam daruie Pan C.... Mało iemu znana bydź musi tkliwość kobiet; albo też sam iest tak poczciwym małżonkiem, iż połowiczka iego nieznayduie powodów żalenia się przeciwko niemu; kiedy nieuczuł, iak iest tragiczną dla żony wiernie kochaiącey, niewierność i sprosne życie męża.... i grę Panny Baur znalazł nienaturalną. Zostanie ona zawsze przy swey własności, w tonie wielkiego świata nabytey.

" Grę Pana Podgrabińskiego, któremu służą tylko role komiczne, i wtych staie się ozdobą całey truppy, że Pan C. w roli Majora znalazł niewłaściwą, toby i ślepy namacał. Krytyka tam się niemiesza, gdzie przewiduie, że nadaremną będzie. Dla tego o tay grze całey, wolała zupełnie przemilczć, iak równie o sekretarzu prezydenta, który tam był podobno naynieżgrabnieyszą figurą. Co zaś Panu C.... podobało się rozumieć, przez tak nazwany charakter woyskowosci, tego iuż trudno poiąć. Czy żądał aieby major wtakt chodził, raz, dwa, lewo, prawo, ; lub wąsów i fawerytów poprawiał, to zostawmy do osądzenia tym którzy będą w stanie znaczenie tey synonimy rozwiązać.

" Uwagi nad krytyką dzieł drammatycznych za Panem majorem bez taktu postępuiące, same iuż z sobą się biią; ani więc sposobu mieszać się do tego tumułtu myśli, iednych drugiem przeciwnych.

" Wszystko daruiemy!.. przez miłość bliźniego, wszystko!.. bez tego nigdy, że..... Tu chciał iuż okrutne bluźnierstwa wyzionąć przeciwko Panu C... kiedy reflektuiąc go rzekłem: Czytay no tylko lepiey, małoby podobno scena polska do wystawienia znalazła..... To słowo podobno, pokonało gniew iego.... " Kiedy tak, rzecze to co inszego, niewiadomość grzechu nieczyni; ten wyraz zupełnie go uniewinnia, bo nam iasno dowodzi nieśmiałość; a tem samem dokładnie przekonywa, że nie iest obeznany z pięknościa niezliczonych dzieł drammatycznych w Polskim ięzyku.... Niech więc spoczywa w Bogu! — Napisz mu tylko od siebie, aby się przynaymniey do pism Publicznych ztem zdaniem nieodzywał, inaczey obudzi znowu Świstka w Pamiętniku Warszawskim; który się nad nim tak pastwić będzie, iak się wypastwił przeszłego roku nad Autorem nieszczęśliwego Lek.. ..... W tem mieyscu usnął, żem go iuż

poprzestał budzić, aby czego więcey bez potrzeby ten dziwak nie nabroił. ....

D......

Rozmaite Wiadomości.

Podług doniesień z Peterzburga przybyła tam Królewna Jmć Pruska Karolina w dobrem zdrowiu dnia 29go Czerwca, i od Nayiaś. Cesarza, obu Cesarzowien i rodziny Cesarskiey nayuprzeymiey przyjętą została. W. Xże Mikołay towarzyszył iey od samey granicy państwa aż do stolicy. Zaslubienie wysokich tych osób iest na 8 Lipca oznaczone.

P. Mignard Billinge, fabrykant stali w Belleville pod Paryżem, trzymał patent wynalazku na paraplui, który nazywa laską powszechną (*canne universelle.*) W nowym tym parapluiu znayduią się różne podręczne potrzeby, iako to papier, piora, kałamarz, cyrkiel, nóż, scyzoryk, ołówek, a nawet wieczny kalendarz na kałamarzu wyryty.

Jezuici posiadaią teraz w Hiszpanii siedem kollegiów i nowicyiatów, z których dwa w Madrycie; a wiele miast żądaią iesczcze przywrocenia Jezuitów.

Chęć wynoszenia się z kraiu zaczena się i w północney Ameryce odzywać. W Nowymiorku zmowiło się wiele młodzieży, którzy chcą się przenieść do południowey Ameryki i tam założyć osadę.

Omyłki w Druku. W Dodatku do Nr. 56 Gazety Krakowskiey w przytoczonym wierszu z Bayki Krasickiego, zamiast *pokonał*, czytay *pokocnał.*

OBWIESZCZENIA.

Koczyk teraźnieyszego fassonu z rekwizytami do sprzedania, w Domu przy ulicy S. Jana Nr. 485.

W moc Rezolucyi Wysokiego Trybunału I. Instancyi Miasta Wolnego Krakowa z Okręgiem dd. 5 Lipca r. b. N. 1795 zapadły: Dom po niegdy Kazimierzu Raznym wraz z ogrodkiem w Przedmieściu Wesoła przy Krakowie w Gminie 8 pod Nro. 248 sytuowany przez publiczną licytacyą stosownie do uchwały Rady Familii w dniu 30 Sierpnia 1816 w Sądzie Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu II. odprawioney sprzedany zostanie. Pierwsza licytacya przygotowawcza w Kancellaryi podpisanego w ulicy S. Jana Nro 465 w Krakowie w dniu 26 Lipca r. b. o godzinie otey z rana nastąpi pod warunkami a) że pierwsze wywołanie zacznie się od Summy szacunkowey 1574 Złp. 24 gr. b) Życzący sobie licytować winien 10tą część szacunku na Vadium przed rozpoczęciem się licytacyi złożyć c) Przyszły kupiciel Summę z licytacyi wypadaiącą w przeciągu dni 14 do Depozytu Sądowego po odbytey licytacyi stanowczey złożyć winien, inaczey na koszt iego i szkodę nowa licytacyia byłaby rozpisaną.

W Krakowie d. 10 Lipca 1817 r.

Olszyński, Pisarz Akt.

Dnia 21go mca Lipca 1817 r. o godzinie 3ciey po południu sprzedane będą przez publiczną licytacyią we wsi Zabierzowie w zamieszkaniu Star. Efraima Wentropf, odbyć się maiącą za gotową zaraz zapłatą krów ośm, koń gniady, klacz siwa ze źrebięciem i źrebica. Chęć kupienia maiący zechcą się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować. W Krakowie d. 11 Lipca 1817 r.

Jan Nep. Franki, Komornik.

W Dobrach Tenczyńskich iest do sprzedania w wydziale Mirowskim bliske Wisły 200 siągów drzewa miękkiego; w Wydziele Kopieckim 200 siągów drzewa bukowego; chęć maiący kupna tegoż czyli w ogóle, czyli cząstkowo, raczą zgłosić się w Kancellaryi Dominikalney w Krzeszowicach.